

**Magiczny
Kraków**

Mistrzowskie instrumenty dla krakowskich orkiestr miejskich

2023-11-30

Dzięki dotacji w wysokości 10 mln złotych Kraków może kupić dla miejskich orkiestr 25 instrumentów i dwa komplety sprzętu do nagrań i oświetlenia. Wśród zamawianych instrumentów znajdują się historyczne mistrzowskie skrzypce, altówki, wiolonczele, pianoforte, fortepiany koncertowe oraz fortepian elektryczny.

Miasto jest organizatorem dla dwóch instytucji muzycznych: Orkiestry Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia i Capelli Cracoviensis. Obydwa zespoły cieszą się światową renomą i wciąż poszerzają ofertę dla mieszkańców, organizując koncerty muzyki dawnej, klasycznej, współczesnej czy filmowej, a także wydarzenia o charakterze edukacyjnym. Aby umożliwić dalszy rozwój orkiestr miasto, dzięki dotacji z budżetu państwa, realizuje zakup odpowiedniej klasy instrumentów.

– W posiadaniu orkiestr miejskich jest tylko kilka instrumentów mistrzowskich, które były kupowane w ciągu ostatnich dziesięciu lat, najczęściej dzięki dofinansowaniom z programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W większości muzycy miejskich orkiestr albo korzystają z własnych instrumentów, albo są one wypożyczane od innych osób lub podmiotów przy okazji realizacji konkretnych koncertów, przedsięwzięć muzycznych czy nagrań. To dodatkowy koszt obciążony także ryzykiem artystycznym – wypożyczając instrumenty orkiestry tak naprawdę nie mogą być pewne ich jakości, na przykład stabilności stroju czy wyrównania dźwięków – mówi Katarzyna Olesiak, dyrektorka Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa.

Dofinansowanie z budżetu państwa

Zakup instrumentów dla orkiestr miejskich jest wynikiem dwuletnich starań miasta o uzyskanie dotacji ze środków rezerwy ogólnej budżetu państwa znajdujących się w dyspozycji Prezesa Rady Ministrów. 14 lipca została podpisana umowa pomiędzy wojewodą małopolskim a prezydentem miasta Krakowa o dofinansowaniu z budżetu państwa zadania „Zakup wyposażenia na potrzeby Orkiestr Miejskich” w wysokości 10 mln zł.

W ramach realizacji zadania miasto zostało zobowiązane do zakupu 25 instrumentów i dwóch kompletów sprzętu do nagrań i oświetlenia. Zarówno instrumenty, jak i sprzęt akustyczny i oświetleniowy zostaną przekazane miejskim orkiestrom jako beneficjentom końcowym. W szerszym sensie beneficjentami zakupu są jednak mieszkańcy Krakowa – zarówno instrumenty, jak i technika nagraniowo-oświetleniowa służyć będzie wielu pokoleniom krakowian jako wyposażenie Krakowskiego Centrum Muzyki powstającego w Cichym Kąciku.

Mistrzowskie instrumenty

Wybór właściwych instrumentów poprzedziły skrupulatne poszukiwania wśród najlepszych pracowni lutniczych i salonów kolekcjonerskich w całej Europie. Ekspertom orkiestr udało się wybrać najlepsze zabytkowe instrumenty mistrzowskie, spełniające wysokie wymagania artystyczne.

– Po wstępnej selekcji w procesie profesjonalnych przesłuchań około setki instrumentów do Krakowa sprowadzono kilkadziesiąt z nich (z Berlina, Londynu, Wiednia, Lipska, Paryża i ośrodków polskich). Ze względu na jakość brzmienia w relacji do ceny jednoznacznie akceptację ekspertów, jak i zespołu artystycznego, w oficjalnym głosowaniu zyskało między innymi ośmioro skrzypiec datowanych głównie na początek XIX w – proces wyboru instrumentów przybliży Agata Grabowiecka, dyrektorka Sinfonietty Cracovii.

– Zakup instrumentów postrzegamy także jako inwestycję w potencjał Krakowa jako miasta rozwijającego nie tylko infrastrukturę w postaci dróg czy usług publicznych, lecz także oferty kulturalnej, która wyróżnia przecież najbardziej atrakcyjne metropolie Europy. Sama jakość instrumentów historycznych stanowi solidną lokatę kapitału – ich wartość z czasem jedynie rośnie, co wydaje się szczególnie istotne w czasach dynamicznej inflacji. Skorzystanie z rządowej dotacji to pokoleniowa szansa dla Krakowa i jego mieszkańców – dodaje Grabowiecka.

Podobną wartość przedstawiają pianoforte, z których jedno zostało zbudowane przez Jacoba Weimesa w Pradze ok. 1810 r. Ten szlachetny poprzednik fortepianu „zagrał” w słynnym oscarowym filmie Milosa Formana „Amadeusz”. Natomiast drugie pianoforte jest współczesną kopią instrumentu Jacoba Bertsche z I połowy XIX wieku. Kopia ta została stworzona przez Roberta Browna, światowej sławy budowniczego, specjalizującego się w rekonstrukcji instrumentów z XIX w.

– Kupowane instrumenty to w dużej mierze obiekty zabytkowe i mające ogromną wartość historyczno-kulturową. Będą przyczyniać się do kształtowania nowego, znacznie bogatszego i zdywersyfikowanego brzmienia zespołów; będą współtworzyć harmonijne, charakterystyczne i szlachetne brzmienie, tak istotne w przypadku zespołów kameralnych, gdzie brzmienie poszczególnych grup i pojedynczych instrumentów jest znacznie bardziej eksponowane niż w przypadku dużych, symfonicznych zespołów orkiestrowych. Zakupy instrumentów były konieczne, aby nasze orkiestry miały możliwość konkurowania z wiodącymi europejskimi zespołami. Ten zakup znacząco wzmocni pozycję orkiestr w negocjacjach dotyczących występów na arenie międzynarodowej oraz inicjatyw fonograficznych planowanych we współpracy z prestiżowymi europejskimi wytwórniami. Profesjonalizacja instrumentarium jest niezbędna również z uwagi na budowę Krakowskiego Centrum Muzyki – podkreśla Katarzyna Olesiak.

Zgodnie z przepisami prawa i korzystnie dla miasta

Zakup instrumentów jest realizowany zgodnie z przepisami Prawa Zamówień Publicznych i z dbałością o uzyskanie jak najlepszej jakości za najniższą możliwą cenę. Trzeba jednak pamiętać, iż w przypadku rynku mistrzowskich instrumentów historycznych nie istnieje jeden ustandaryzowany cennik czy pułap cen, do którego odnoszą się zarówno sprzedający, jak i kupujący. Każdorazowo cena jest ustalana indywidualnie i zależy od wielu czynników, w tym wieku i stopnia zachowania instrumentu oraz nazwiska mistrza lutnictwa czy pracowni, w której instrument został wykonany. W każdym z przypadków miasto negocjowało najkorzystniejsze warunki zakupu, zapewniając na przykład dostawę instrumentów na koszt sprzedającego czy wydłużoną rękojmię.

– Kultura i sztuka to inspiracja, integracja, innowacja, inwestycja, imperatyw. Sztuka to nie wydatek, nie koszt, ale inwestycja w twórcze, obywatelskie społeczeństwo. Kultura i sztuka to miejsca pracy.

**Magiczny
Kraków**

Sztuka generuje wartościowy system powiązań społecznych, a w konsekwencji także gospodarczych. Na kulturze i sztuce nie zarabiamy wprost. Kultura i sztuka to katalizator, siła sprawcza – zaznacza Jan Tomasz Adamus, dyrektor Capelli Cracoviensis.